

Sygn. akt II UK 258/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Bogusław Cudowski

SSN Halina Kiriło

w sprawie z wniosku M. L.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o prawo do renty,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 17 maja 2016 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 19 stycznia 2015 r.,

**1. uchyla zaskarżony wyrok w punkcie I i przyznaje M. L. rentę
z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 1 września 2012
r. do dnia 30 listopada 2015 r.**

**2. odstępuje od obciążenia ubezpieczonego kosztami
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 stycznia 2015 r. Sąd Apelacyjny, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, uwzględniając apelację M. L. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w B. z dnia 9 kwietnia 2014 r. i przyznał mu prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 2 stycznia 2011 r. do dnia 30 listopada 2015 r. Stwierdził także odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji oraz orzekł o zwrocie ubezpieczonemu kosztów postępowania. Ustalił prawo do wnioskowanego świadczenia, uwzględniając bezsporny fakt całkowitej niezdolności ubezpieczonego do pracy od stycznia 2011 r. i wykazanie stażu ubezpieczenia wymaganego w art. 58 ust. 4 w związku z art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.).

W skardze kasacyjnej, opartej na podstawie naruszenia art. 100 ustawy o emeryturach i rentach, stanowiącego o powstaniu prawa do świadczeń z dniem spełnienia wszystkich warunków i art. 129 ust. 1 tej ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa, nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wskazał, że ubezpieczony złożył wniosek w dniu 28 września 2012 r., wobec czego „prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności przysługuje mu” od dnia 1 września 2012 r. Zarzucił także naruszenie przepisów postępowania - art. 227, 228, 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 386 § 1 k.p.c. przez zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie prawa do renty od dnia 2 stycznia 2011 r., tj. przed datą złożenia wniosku o rentę.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu lub - przy zaistnieniu ku temu podstaw - o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy oraz zasądzenie od odwołującego się na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozważania Sądu drugiej instancji koncentrowały się trafnie wokół problematyki związanej ze spełnieniem warunków nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wymienionych w art. 57 ust. 1 pkt 2 i 3 w związku z art. 58 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach, w kontekście uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2006 r., I UZP 5/05 (OSNP 2006 nr 19-20, poz. 305) oraz obowiązywania od dnia 23 września 2011 r. przepisu art. 58 ust. 4 tej ustawy (Dz.U. z 2011 r. Nr 187, poz. 1112). Sąd Apelacyjny ustalił, że wnioskodawca nabył prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 2 stycznia 2011 r. zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z dniem spełnienia wszystkich wymaganych prawem warunków (występowanie całkowitej niezdolności do pracy i wykazanie 30-letniego stażu okresów składkowych i nieskładkowych). Pominął jednak, że ustalenie prawa do świadczenia przez stwierdzenie spełnienia jego warunków nie odpowiada przyznaniu świadczenia (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2006 r., III UK 95/06, niepubl., z dnia 25 lutego 2016 r., II UK 152/15, niepubl.).

Konieczne jest w tej sytuacji podkreślenie odrębności nabycia prawa do świadczenia od jego wypłaty i wskazanie, że są to instytucje regulowane odrębnymi przepisami, mające różne znaczenie w obrocie prawnym. O nabyciu prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego stanowi art. 100, natomiast o wypłacie – art. 129 ust. 1 ustawy, nakazujący wypłacanie świadczenia od dnia powstania prawa, nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Jakakolwiek wątpliwość w tym zakresie została usunięta przez Sąd Najwyższy, który stwierdził, że przyznaniem świadczenia jest ustalenie prawa do jego pobierania, a więc wypłaty (por. uchwałę siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 1989 r., III UZP 11/89, OSNCP 1990 nr 6, poz. 72 i wcześniejszą uchwałę z dnia 10 sierpnia 1988 r., III UZP 22/88, OSNCP 1989 nr 12, poz. 194).

Należy także zwrócić uwagę na treść zaskarżonego orzeczenia, która nie odnosi się do terminu przysługiwania świadczenia, *scil.* prawa do pobierania świadczenia, co dowodzi, że Sąd drugiej instancji nie powiązał przyznania świadczenia z datą złożenia wniosku.

Mając to na względzie, na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł,
jak w sentencji.

kc